

Vaccination mod COVID-19

12. januar 2021

Hvorfor blive vaccineret?

COVID-19 er en ny virus hos mennesker. Derfor har vi ikke immunitet, der kan beskytte os imod at blive smittet og syge. Og derfor kan sygdommen sprede sig som en epidemi.

Det er kun en lille andel af den danske befolkning, der har haft COVID-19, og vi ved ikke med sikkerhed, om dem, der har været smittede, er fuldt beskyttede mod at blive smittet igen på et senere tidspunkt.

COVID-19 kan ramme alle. Nogle bliver alvorligt syge og kan dø af sygdommen.

Sundhedsstyrelsen anbefaler vaccination mod COVID-19, fordi den beskytter mod at blive smittet og syg af COVID-19.

Det er gratis at blive vaccineret, og det er frivilligt, om du vil tage imod tilbuddet.

Hvem får tilbudt vaccination?

Alle får tilbudt vaccination i takt med, at vi får godkendte vacciner til Danmark. Dog tilbyder vi ikke vaccination til børn under 16 år samt til gravide og ammende, fordi vaccinerne ikke er undersøgt til de grupper.

I starten, hvor vi kun får begrænsede mængder vaccine, vil vaccination blive tilbudt i en prioriteret rækkefølge, som fastlægges af Sundhedsstyrelsen ud fra sundhedsfaglige vurderinger. I allerførste omgang vil det være beboere på plejecentre, personale i sundhedsvæsenet og i ældreplejen samt ældre med særlig øget risiko, der vil blive tilbudt vaccination mod COVID-19. Når vi får flere vacciner, vil vi gradvist udvide tilbuddet til alle ældre over 65 år. Senere, når alle ældre og andre i øget risiko har fået tilbuddet, og vi har fået flere vacciner, vil tilbuddet blive udvidet til alle mellem 16 og 64 år.

Du vil få besked i e-Boks, når du kan blive vaccineret. Hvis du er digitalt fritaget, vil du få brev med posten. Når man har fået besked, skal man selv gå ind på www.vacciner.dk og booke tid til vaccination.

Hvilken vaccine bliver du tilbudt?

Der er to vacciner mod COVID-19, som er godkendte til brug i Danmark. Den ene vaccine hedder Comirnaty® og er udviklet af det tyske firma BioNTech i samarbejde med det amerikanske firma Pfizer. De leverancer af Comirnaty®, som vi får til Danmark, er produceret på fabrikker i Tyskland og Belgien.

Den anden vaccine hedder COVID-19 Vaccine Moderna® og er udviklet af det amerikanske firma Moderna. De leverancer af COVID-19 Vaccine Moderna®, som vi får til Danmark, er produceret på fabrikker i Spanien og Schweiz. COVID-19 Vaccine Moderna® er udviklet på den samme teknologi som Comirnaty® og vaccinerne minder derfor meget om i hinanden i forhold til effekt og sikkerhed.

Comirnaty® og COVID-19 Vaccine Moderna® er såkaldte RNA-vacciner. RNA er et naturligt forekommende signalstof i menneskekroppens celler, som koder for dannelsen af bestemte proteiner. RNA-vaccinerne virker ved at kode for proteiner, der ligner overfladen af COVID-19 virus, og derfor kan de stimulere kroppens immunsystem til at lave beskyttelse mod, at man bliver smittet og syg. RNA-vaccinerne indeholder ikke virus, og indholdsstofferne i vaccinen bliver hurtigt nedbrudt i kroppen, efter de har virket. Comirnaty® og COVID-19 Vaccine Moderna® indeholder tilsætningsstoffer, som bl.a. skal stabilisere RNA.

Comirnaty® er blevet godkendt til brug hos personer over 16 år, dog ikke til gravide og ammende, mens COVID-19 Vaccine Moderna® er blevet godkendt til brug hos personer over 18 år, dog ikke til gravide og ammende. Forskellen i, hvem vaccinerne er godkendt til brug hos skyldes, at vaccinerne er testet på personer over hhv. 16 år og 18 år.

Kan du selv vælge, hvilken vaccine du får?

Fordi vi kun får begrænsede leverancer af vacciner, og fordi vaccinerne skal opbevares og håndteres under helt særlige forhold, er vi nødt til at lave en stram styring af fordelingen af vacciner, også for at sikre, at der ikke er for stort spild af vacciner. I det gratis tilbud kan du derfor ikke selv vælge, hvilken type vaccine du får. Det samme gælder i øvrigt også for børnevaccinationsprogrammet og andre gratis vaccinationsprogrammer i Danmark.

Indtil videre vil alle COVID-19 vacciner, der leveres til Danmark, blive distribueret i det gratis vaccinationstilbud, og det vil derfor heller ikke være muligt selv at købe vaccinen med recept.

Hvis du ikke tager imod tilbuddet, når du får brev i e-Boks, så mister du ikke retten til at få en gratis vaccination på et senere tidspunkt. Sundhedsstyrelsen anbefaler dog, at du tager imod tilbuddet, når du får det.

I Danmark vil vi kun bruge godkendte og veldokumenterede vacciner, som vi har vurderet er både effektive, sikre og velegnede til de målgrupper, der får dem tilbudt.

Hvor effektiv er vaccinen?

Comirnaty® og COVID-19 Vaccine Moderna® er undersøgt i meget store videnskabelige undersøgelser i form af lodtrækningsforsøg, hvor halvdelen af deltagerne fik vaccine og den anden halvdel fik en indsprøjtning med saltvand (placebo).

Vi siger, at Comirnaty® har en effekt på ca. 95 % og at COVID-19 Vaccine Moderna® en effekt på ca. 94 %. Effekten er beregnet ved at sammenligne, hvor mange, der fik COVID-19 blandt gruppen, der blev vaccineret og gruppen, der fik saltvandsindsprøjtningen.

Der var meget få af dem, der blev vaccineret med Comirnaty®, der efter de var blevet vaccineret, fik COVID-19. Omvendt var der i gruppen, der fik saltvandsindsprøjtning ca. tyve gange så mange, der fik COVID-19.

Blandt dem, der blev vaccineret med COVID-19 Vaccine Moderna®, var der også meget få, der fik COVID-19 efter de var blevet vaccineret. Omvendt var der i gruppen, der fik saltvandsindsprøjtning ca. seksten gange så mange, der efterfølgende fik COVID-19.

Derfor siger vi, at Comirnaty® og COVID-19 Vaccine Moderna® har en effekt på ca. 94-95 % overfor COVID-19.

Forsøgene viste også, at Comirnaty® og COVID-19 Vaccine Moderna® har samme høje effekt hos ældre og hos personer med risikofaktorer.

For at få fuld beskyttelse mod COVID-19 skal du vaccineres to gange. For Comirnaty® planlægges 2. stik efter ca. 3 uger og for COVID-19 Vaccine Moderna® efter ca. 4 uger, men for begge vacciner kan der undtagelsesvist planlægges med helt op til 6 uger.

Meget tyder på, at de fleste opnår noget beskyttelse allerede et par uger efter første stik, men den fulde effekt er først dokumenteret fra en uge efter andet stik, hvis du bliver vaccineret med Comirnaty® og to uger efter andet stik, hvis du bliver vaccineret med COVID-19 Vaccine Moderna®.

Det er vigtigt at understrege, at der ikke er dokumenteret 100 % beskyttelse mod COVID-19 ved vaccination. Så principielt kan man godt blive smittet og syg af COVID-19, selvom man er fuldt vaccineret, men det vil være sjældent, det sker.

Vi har endnu ikke dokumentation for, om beskyttelsen af vaccinen varer ved i mange år, eller om du evt. senere skal vaccineres igen for at bevare beskyttelsen.

Det er endnu ikke dokumenteret, om Comirnaty® og COVID-19 Vaccine Moderna® også forebygger, at den vaccinerede kan bære virus og dermed kan smitte videre. Vi forventer dog, at vi får denne dokumentation i takt med udrulningen af vaccinationerne.

Hvilke bivirkninger har vaccinen?

Alle vacciner har bivirkninger, og det gælder også for Comirnaty® og for COVID-19 Vaccine Moderna®. Generelt er der tale om milde og forbigående gener, og vi anser Comirnaty® og COVID-19 Vaccine Moderna® for at være meget sikre og veldokumenterede vacciner.

De fleste vil opleve smerter på indstiksstedet. Øvrige almindelige bivirkninger er træthed, hovedpine, muskel- og ledsmerter, kulderystelser, let temperaturstigning samt rødme og hævelse på indstiksstedet. Generelt er der tale om tegn på, at kroppens immunsystem reagerer, som det skal på vaccinen. Hvis du oplever disse kendte og forbigående gener, behøver du ikke kontakte din læge.

I sjældne tilfælde kan der ses svære allergiske reaktioner, som bl.a. kan skyldes allergi mod tilsætningsstofferne i vaccinen. Har du en kendt og svær allergi mod f.eks. lægemidler, bør du gøre den, der vaccinerer dig, opmærksom på dette før vaccinationen. I forbindelse med vaccinationer mod COVID-19 vil der altid være et beredskab til at håndtere sjældne allergiske reaktioner.

Hvordan foregår vaccinationen?

Du skal møde op på vaccinationsstedet så tæt på den bestilte tid som muligt og følge anvisningerne på stedet. Husk at medbringe mundbind og dit gule sundhedskort. Personalet vil også bære værnemidler. Vaccinationerne foretages altid under lægeligt ansvar, men du vil møde forskellige sundhedspersoner.

Som regel gives vaccinen ind i musklen i overarmen. Hvis du bliver vaccineret med Comirnaty®, bliver der indsprøjtet 0,3 mL vaccine opløst i sterilt saltvand. Vaccineres du med COVID-19 Vaccine Moderna®, bliver der indsprøjtet 0,5 mL vaccine. Efter vaccinationen skal du vente i nærheden i mindst 15 minutter, så sundhedspersonalet kan hjælpe dig, hvis du skulle få en allergisk reaktion.

Kan alle blive vaccineret?

Børn og unge under 16 år samt gravide og kvinder, der ammer, vil ikke blive tilbudt vaccination. I helt særlige tilfælde, f.eks. ved meget alvorlig sygdomme, kan et barn eller en gravid dog godt blive tilbudt vaccination efter en konkret lægefaglig vurdering.

Kvinder i den fertile alder bør være opmærksomme på, om de kan være gravide, før de bliver vaccineret.

Hvis du har høj feber (mindst 38 grader) eller har akut alvorlig infektion som f.eks. lungebetændelse, skal vaccinationen udskydes. Du kan godt blive vaccineret, hvis du blot har let temperaturstigning eller ikke alvorlige infektioner som f.eks. forkølelse, men overvej altid, om du kunne have COVID-19.

Hvis du får blodfortyndende medicin, har for få blodplader eller har en sygdom som hæmofili, kan der opstå blødning eller blå mærker efter indsprøjtning i musklen, men sædvanligvis kan du godt blive vaccineret. Hvis du har for få blodplader eller har en sygdom som hæmofili, der under andre omstændigheder gør, at indsprøjtninger i musklerne frarådes, kan du sædvanligvis ikke blive vaccineret, med mindre de potentielle fordele tydeligt opvejer risikoen ved vaccination. Er du i tvivl, anbefaler vi, at du spørger din læge.

Effekten af vaccine kan være lavere hos personer med immundefekt eller som får immunsupprimerende behandling, men sædvanligvis kan man godt blive vaccineret.

Hvis du har kendt svær allergisk straks-reaktion (anafylaksi) over for et eller flere af indholdsstofferne i Comirnaty® eller COVID-19 Vaccine Moderna®, f.eks. over for det der hedder macrogol eller PEG, eller hvis du fik anafylaksi efter den første dosis, så skal du ikke vaccineres.

Kan jeg få vaccinen, hvis jeg har eller har haft COVID-19?

Du kan ikke blive vaccineret, imens du har COVID-19, men du kan godt blive vaccineret, hvis du har haft COVID-19. Dog anbefaler vi, at du venter med at blive vaccineret til én måned efter overstået sygdom.

Hvis du venter på test ved mistanke om COVID-19, eller fordi du er nær kontakt, så anbefaler vi, at du udskyder vaccinationen, indtil du har fået svar på din test, og den er negativ. Hvis du venter på testsvar af anden grund, kan du godt blive vaccineret.

Generelt anbefaler vi ikke, at man rutinemæssigt bliver testet for COVID-19 før vaccination.

Hvad skal du gøre, efter du er blevet vaccineret?

Selvom du er blevet vaccineret, skal du fortsat følge Sundhedsstyrelsens generelle gode råd om smitteforebyggelse. Vaccinerne er ikke 100 % effektive, og vi ved endnu ikke, om vaccination også forebygger, at den vaccinerede bærer virus og dermed kan smitte videre.

Du bør kontakte læge, hvis du oplever alvorlige symptomer, efter du er blevet vaccineret. Det kan f.eks. være allergiske symptomer som vejrtrækningsbesvær eller hududslæt. Lægen kan vurdere, om symptomerne kan skyldes vaccinen eller evt. andre forhold, og igangsætte behandling, hvis du har brug for det.

Lægen har pligt til at indberette formodede bivirkninger til Lægemiddelstyrelsen. Du kan også selv indberette formodede bivirkninger til Lægemiddelstyrelsen via www.lmst.dk

Hvor kan du finde svar på dine spørgsmål?

Du kan altid finde den nyeste information om vaccination mod COVID-19 på www.sst.dk/corona og læse mere om ny coronavirus og COVID-19 på www.sst.dk/covid-vaccination.

Hvis du er i tvivl, om du kan få vaccinen, anbefaler vi, at du taler med din praktiserende læge.

Har du generelle spørgsmål om vaccination mod COVID-19, kan du ringe til den myndighedsfælles [coronahotline på telefon 70 20 02 33](tel:70200233).

Har du spørgsmål til f.eks. din tidsbestilling på www.vacciner.dk, skal du kontakte supporten på sundhed.dk på telefon [44 22 07 27](tel:44220727) eller e-mail: vaccinersupport@sundhed.dk

HUSK: Du skal vaccineres to gange

For at få fuld beskyttelse mod COVID-19 skal du vaccineres to gange. For Cominarty® planlægges 2. stik efter ca. 3 uger og for COVID-19 Vaccine Moderna® efter ca. 4 uger, men for begge vacciner kan der undtagelsesvist planlægges med helt op til 6 uger.

Hvis du selv bestiller tid til vaccination, vil det fremgå, hvor lang tid, der skal gå før du kan få din anden vaccination.

Hvis du vaccineres på et plejecenter eller på din arbejdsplads, vil du aftale nærmere med personalet, der hvor du bor eller med din arbejdsgiver.

Min næste vaccination er:

Dato:

Tidspunkt:

Vaccinenavn:

Vigtigt at vide om ny coronavirus/COVID-19

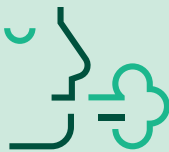
COVID-19 er navnet på den sygdom, som man kan udvikle, hvis man smittes med ny coronavirus.

Smitte

For at du bedst kan forebygge smittespredning, er det vigtigt at vide hvordan ny coronavirus smitter.

Kontaktmitte

En smittet person kan overføre eget spyt/snot, der indeholder virus, til sine hænder, og herefter viderebringe smitte ved direkte kontakt til andre, fx ved håndtryk. En smittet person kan også ved host/nys, eller ved berøring med urene hænder, afsætte virus på overflader, som fx håndtag. Den næste person kan efter at have rørt ved samme overflade føre smitte til egne slimhinder via næse, øjne eller mund.

Dråbesmitte

En smittet person kan ved fx host eller nys sprede dråber, der indeholder virus. Dråber der på denne måde slynges ud i luften, kan ramme en anden person, og på den måde føres smitte til egne slimhinder via næse, øjne eller mund.

Symptomer

Symptomerne på COVID-19 er typisk:

Tør hoste	Ondt i halsen
Feber	Tab af smags- og lugtesans
Vejrtrækningsbesvær	Muskelsmerter

Generelle råd til forebyggelse af smittespredning

1. Gå i selvisolation hvis du har symptomer på COVID-19, er testet positiv eller er nær kontakt til en smittet.
2. Vask dine hænder tit eller brug håndsprit.
3. Host eller nys i dit ærme.
4. Undgå håndtryk, kindkys og kram.
5. Vær opmærksom på rengøring – både hjemme og på arbejdspladsen.
6. Hold afstand – og bed andre tage hensyn.

Kan du ikke overholde et af rådene, så vær ekstra påpasselig med at efterleve andre.